

INFORMACINIS LAIŠKAS Nr. 7

Apie naujos atominės elektrinės (NAE) Lietuvoje projekto parengiamuosius darbus

2008 m. gegužė - birželis

Teisėkūros klausimai

Gegužės 20 d. įsteigta nacionalinio investuotojo bendrovė - LEO LT, AB. Bendrovė buvo sukurta kaip nacionalinė elektros energetikos bendrovė, kuri per savo dukterines įmones valdys pagrindinę Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos dalį – elektros energijos perdavimo ir skirstomuosius tinklus.

Poveikio aplinkai vertinimas (PAV)

Pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą, atominių elektrinių ar kitų branduolinių reaktorių įrengimas ir tokių elektrinių ar reaktorių demontavimas ar uždarymas yra ūkinė veikla, kurios poveikis aplinkai privalo būti vertinamas. PAV tikslas – įvertinti planuojamos ūkinės veiklos „Nauja atominė elektrinė Lietuvoje“ poveikį aplinkai.

Akcinės bendrovės „Lietuvos energija“ inicijuotas PAV yra sėkmingai vykdomas toliau. PAV ataskaita bus parengta ir pateikta Lietuvos bei kitų valstybių visuomenės ir valstybės institucijų svarstymui 2008 m. rugpjūtį. Planuojama, kad PAV procesas bus baigtas 2009 m. vasarį.

Statybos aikštelių studija

Birželio 18 d. AB „Lietuvos energija“ sudarė sutartį su projektavimo bendrove „Pramprojektas“ dėl NAE antrosios alternatyvinės vietos statybos ir pramoninių aikštelių schemas – projektinių pasiūlymų parengimo.

Pagal NAE alternatyvinių vietų statybos ir pramoninių aikštelių schemas bus projektuojamos pagalbinės ir sandėliavimo aikštelės, ir numatomos logistikos schemas, panaudojant esamus ir projektuojamus kelius bei geležinkelius.

Potencialių NAE statybos aikštelių įvertinimas

Birželio 9 d. AB „Lietuvos energija“ sudarė sutartį su VšĮ „Statybos ir projektavimo sisteminimo centru“ dėl studijos „Potencialių naujos AE statybos sklypų geologinių sąlygų įvertinimas“ darbų atlikimo. Atlikus sutartyje numatytus darbus bus pasiekti tokie esminiai rezultatai:

- atlikta anksčiau darytų tyrimų rezultatų ekspertizė dėl jų atitikimo TATENA reikalavimams, keliamiems sklypo tinkamumo patikrinimo etapui („*verification*“ pagal TATENA);
- parengtos techninės užduotys tyrimams, kuriuos būtina atlikti siekiant užbaigti konkretaus sklypo tinkamumo tiesioginio patikrinimo („*verification*“) stadiją ;
- nustatytos sklypo inžinerinių geologinių parametrų reikšmės, svarbios rengiantis NAE pirkimo konkursui;
- parengtas ekogeologinių tyrimų reikalingumo pagrindimas bei tokio tyrimo apimtys.

Ši sutartis ir joje numatyti darbai yra projekto „Potencialių naujos AE statybos aikštelių įvertinimas“ dalis.

Transportavimo galimybių studija

NAE statybos metu turės būti transportuojami sunkiasvoriai (svoris – nuo 500 iki 1200 tonų) ir didelių gabaritų (ilgis – per 20 metrų, kai maksimalus aukštis ir plotis apie 8,8 metrus) kroviniai į NAE statybos aikštelę. Siekiant išanalizuoti ir įvertinti esamą infrastruktūrą – sausumos kelius, geležinkelius, vandens kelius, mišrius variantus – ir nustatyti kitų krovinių transportavimo į NAE statybos aikštelę srautą, kuris truks visą NAE statybos etapo laikotarpį, t. y. apie 5 metus – š. m. pradžioje buvo inicijuota sunkiasvorių ir didelių gabaritų krovinių transportavimo galimybių studija.

Gegužės 6 d. AB “Lietuvos energija” Branduolinės energetikos departamento atstovai organizavo susitikimą su austrų krovinių gabenimo kompanijos „Felbermayr“, rengusios Čekijos kompanijos CEZ sunkiasvorių ir didžiagabaritčių krovinių transportavimo studiją, atstovais.

Gegužės 15 d. Vyko AB ”Lietuvos energija” Branduolinės energetikos departamento atstovų susitikimas su krovos kompanijos „Pekkaniska“ atstovais.

Birželio 16 - 17 dienomis AB “Lietuvos energija” Branduolinės energetikos departamento atstovai dalyvavo rekordinio Lietuvoje didžiagabaričio ir sunkiasvorio krovinio transportavimo į AB „Mažeikių nafta“ svarbiausiuose etapuose.

Birželio 28 d. AB „Lietuvos energija“ Branduolinės energetikos departamento atstovas dalyvavo Klaipėdos valstybinio jūrų uosto Plėtojimo tarybos posėdyje ir pristatė būsimus NAE krovinių transportavimo iššūkius.

Žinios ir patirtis

Gegužės 19-22 dienomis Vilniuje (Lietuva), AB „Lietuvos energijoje“ vyko Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) regioninis seminaras „Naujų atominių elektrinių saugumo reikalavimai, technologijų vertinimas ir pirkimo konkurso organizavimas“. Seminare dalyvavo 55 atstovai iš 13 užsienio šalių, taip pat atstovai iš Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos, Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI), Lietuvos energetikos instituto ir kitų branduolinėje energetikoje dalyvaujančių Lietuvos institucijų atstovai. Seminaro metu susipažinta su saugos ir saugumo pagrindais ir reikalavimais, Europos įmonių reikalavimais atominėms elektrinėms (European Utility Requirements), pažangiųjų reaktorių technologijomis, technologijų pirkimo konkurso organizavimo ir gautų pasiūlymų vertinimo procesu.

Gegužės 25-28 dienomis Bukarešte (Rumunija) vyko AB „Lietuvos energija“ Branduolinės energetikos departamento ir VATESI atstovų susitikimas su Rumunijos įgaliotosios institucijos CNCAN ir operatoriaus SNN, eksploatuojančiu Chernavoda AE, atstovais. SNN eksploatuoja du CANDU – 6 reaktorius (1-ojo bloko eksploatavimo pradžia 1996 m., 2-ojo- 2007 m.). Susitikimo metu buvo išsamiai susipažinta su CANDU projekto įgyvendinimo patirtimi, reaktorių eksploatavimo ypatumais, panaudoto branduolinio kuro laikinojo saugojimo saugykla, kuriame CANDU kuras sausuoju būdu moduluose bus saugojamas 50 metų. Susitikimo dalyviai apsilankė ir SNN valdomą Pitesti CANDU kuro rinklių gamybos įmonėje.

Birželio 4 d. Vilniuje (Lietuva), AB „Lietuvos energija“ vykusiame susitikime su Westinghouse Electric Company LLC kompanijos atstovais dalyvavo akcinės bendrovės „Lietuvos energija“ Branduolinės energetikos departamento atstovai, LEO LT, AB valdybos nariai. Susitikimo metu Westinghouse Electric Company LLC kompanijos atstovai pristatė kompaniją ir jos siūlomą III+ kartos reaktoriaus technologiją AP-1000 (Advanced Passive-1000) bei šios technologijos ypatumus. Susitikimo metu taip pat kalbėta ir kitais aktualiais NAE projekto Lietuvoje įgyvendinimo klausimais.

Birželio 13 d. Kadaraše (Cadarače, Prancūzija) vyko Tarptautinės branduolinės teisės asociacijos (International Nuclear Law Association, INLA) Licencijavimo ir eksploatavimo nutraukimo darbo grupės 6-asis susitikimas. Jame dalyvavo AB „Lietuvos energija“ atstovai, atstovai iš Prancūzijos, Vokietijos, Belgijos, Ispanijos,

Olandijos, Didžiosios Britanijos, Branduolinės energijos agentūros atstovai. Susitikimo metu Lietuvos atstovas darė pranešimą apie NAE ir pagrindinius reikalavimus Lietuvoje, kurie keliami siekiant gauti atitinkamas licencijas veiklai branduolinėje energetikoje.

Susitikimo dalyviams buvo organizuotas vizitas į Kadaraše statomą ITER įrenginį. ITER įrenginys – tai tarptautinis 7 pasaulio šalių finansuojamas projektas, kuriame bus tiriamos energijos gavimo galimybės pasitelkiant branduolių sintezės reakciją. Šio projekto tikslas – pasiekti ir valdyti plazmą, kuri gamintų 10 kartų daugiau energijos, lyginant su energija, reikalinga plazmai sukurti ($500 \text{ MW}_{\text{th}}$ iš $50 \text{ MW}_{\text{th}}$ per 400 s). ITER aikštelės parengiamieji darbai pradėti vykdyti 2007 m. pradžioje. Planuojama, kad termobranduolinės sintezės tiriamasis reaktorius bus pradėtas eksploatuoti 2018-2021 metais.

Birželio 17 d. Visagine (Lietuva) vyko Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) LIT/3/002 seminaras radioaktyviųjų atliekų (grafito) tvarkymo klausimais. Seminaro metu buvo pristatytos panaudoto grafito tvarkymo strategijos Didžiojoje Britanijoje, Belgijoje, kitose šalyse, TATENA vykdoma veikla šioje srityje, taip pat Ignalinos atominės elektrinės panaudoto grafito tvarkymo planai ir strategijos. Renginyje dalyvavo LR ūkio ministerijos, VĮ Ignalinos atominės elektrinės, VATESI, RSC, RATA, AB „Lietuvos energija“ Branduolinės energetikos departamento atstovai, taip pat atstovai iš Ukrainos.

Nors seminaras buvo skirtas eksploatavimo nutraukimui ir eksploatavimo nutraukimo metu susidariusių radioaktyviųjų atliekų tvarkymo problemoms nagrinėti, jis buvo svarbus ir AB „Lietuvos energija“, nes ateityje ji įgaliotosioms institucijoms turės pateikti derinimui naujos atominės elektrinės preliminarų eksploatavimo nutraukimo planą.

Birželio 19 d. Vilniuje (Lietuva) AB „Lietuvos energija“ vyko General Electric – Hitachi kompanijos atstovų susitikimas su LEO LT, AB valdybos nariais, AB „Lietuvos energija“ Branduolinės energetikos departamento atstovais. Susitikimo metu General Electric – Hitachi kompanijos atstovai pristatė kompaniją ir jos siūlomas III ir III+ kartos verdančiojo vandens reaktorių technologijas ABWR (Advanced Boiling Water Reactor, neto elektrinė galia - 1300 MW) ir ESBWR (Economically Simplified Boiling Water Reactor, neto elektrinė galia – 1535 MW) bei šių technologijų ypatumus. Susitikimo metu buvo kalbėta apie NAE projekto Lietuvoje įgyvendinimą.

Atstovė ryšiams

Giedre Krinicina

AB „Lietuvos energija“ Branduolinės energetikos departamentas

Tel. (8 5) 278 2042

Mob. 8 686 66589

El. paštas giedre.krincipina@lpc.lt, nauja-ae@lpc.lt